

Rudersdal kulturarvsatlas

Kortlægning af værdifulde kulturmiljøer
Rudersdal Kommune og COWI. Juni 2009

Kulturmiljø

Frydenlund

Nummer

9

Landskabstype

Skov- og parklandskabet

Tidsepoke

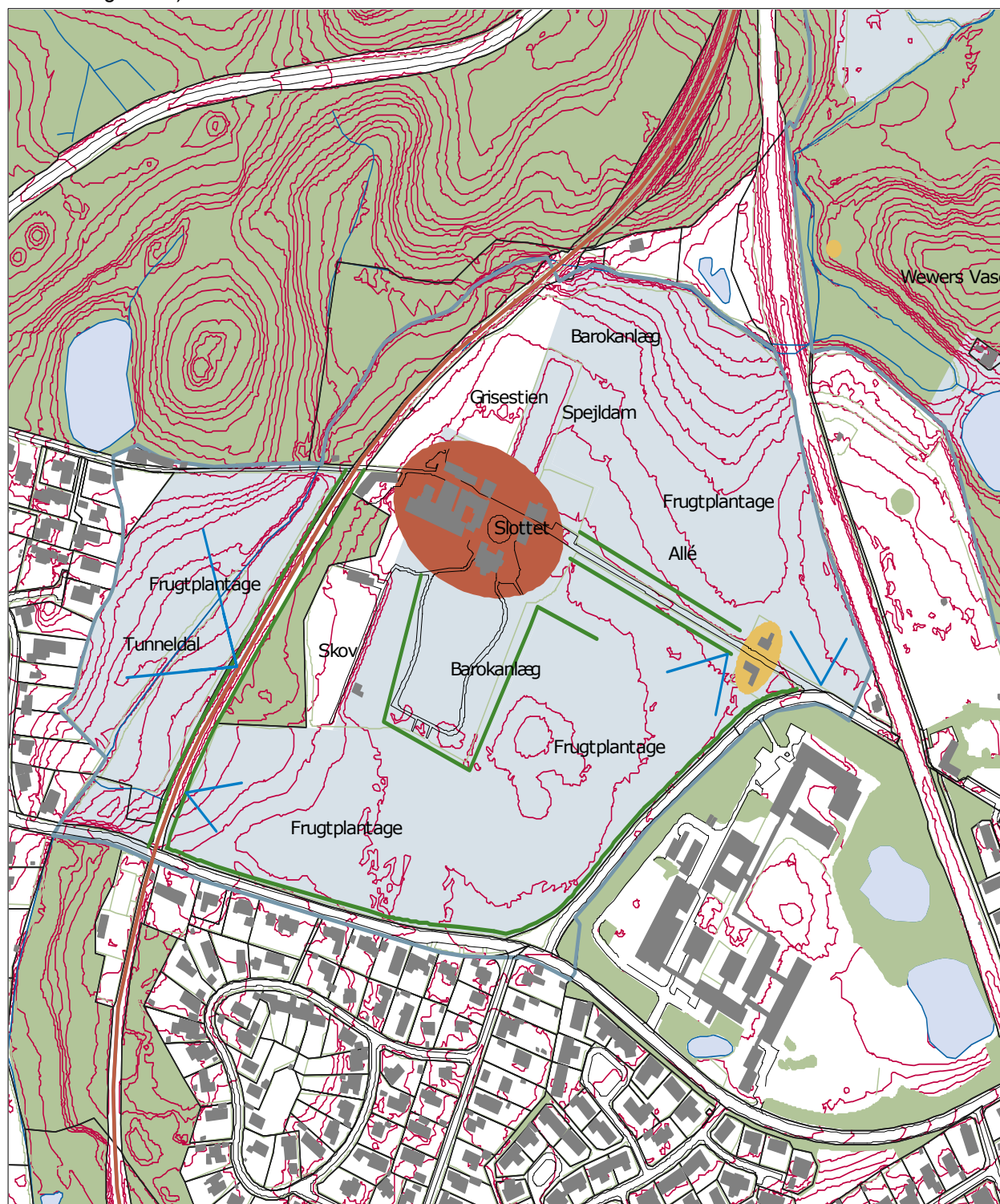
Ca. 1840 - i dag ("Andelstid" → industrialisering → m.v.)

Tema

Rekreation → skove og kulturlandskab

Emne

Landsteder

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier.

Værdifuld udsigt	Bærende bevaringsværdier	Matrikler	Højdekurver
Træ	Værdifulde landskabstræk	Vej	Skov
Trærække, levende hegn o.l.	Værdifuld bebyggelsesflade	Bygninger	Vandløb, grøfter o.l.
Linjeformede værdifulde elementer	Skov - værdifuld	Hegn o.l.	Sø
Sigtelinjer	Dominerende bygninger		
Afgrænsning af kulturmiljøer	Bebyggelsesmønster		

Kulturmiljøets hovedtræk og bærende bevaringsværdier

Frydenlund er et lille slot, som i 1600- og 1700-tallet har været beboet af kongelige. Hovedbygningen ligger for enden af Frydenlunds Allé og er omgivet af en stor æbleplantage.

Landstedet er i hele sin grundform et barokanlæg, selv om stedets bygninger gennem tiden er blevet ombygget og også nyopført. I starten af 1900-tallet fik landstedet sin nuværende form. Den ba-

rokke struktur i bygninger, have og landområder er et gennemgående og meget velbevaret træk.

Karaktergivende er også dyrkningsfladen, skoven og det bakkede terræn, som i sammenhæng med bygninger og have giver kulturmiljøet nærmest herregårdskarakter.

De bærende bevaringsværdier er de markante barokbygninger, haveanlægget og alléen.

Samlet vurdering og udpegningskriterier mv.

National værdi

Regional værdi

Kommunal/lokal værdi

Unik

Repræsentativ

Egnsspecifik

Fungerende

Autentisk

Hist. kildeværdi

Identitetsværdi

Oplevelsesværdi

Fortælleleværdi

Diversitet

Homogenitet

Sammenhæng med naturgrundlag

Afgrænsning

Mod nord og nordvest afgrænser Kikhanerenden.
Mod øst afgrænser jernbanen og Frydenlunds
Allé. Mod vest afgrænser et villaområde. Mod syd
afgrænser Frydenlundsvej.

Kontekst

Grisestien □ Landstederne ved Strandvejen □ Næs-
seslottet.

Bevaringstilstand

God.

Naturgrundlagets hovedtræk

Frydenlund tilhører naturgeografisk **det sydvest-nordøst-gående *tunneldal-område*** mellem Vedbæk og Furesøen – som blev dannet – da isen smeltede under sidste istid. Hoveddalen strækker sig fra Lille Kalv i Furesøen over Vejle Sø – Søllerød Sø – Attemosen – Kikhanerenden og ud til Øresund ved Vedbæk.

Terrænet er meget bakket – og i bunden findes et vådområde med Kikhanerenden. Landstedets dyrkningsarealer strækker sig ud på dalsiderne.

Jordbunden består af moræneler.

Billedtekst - Frydenlund ligger i et bakket tunneldalområde, som tydeligt fornemmes her i æbleplantagen.

Landskabets hovedtræk

Arealanvendelse og landskabselementer

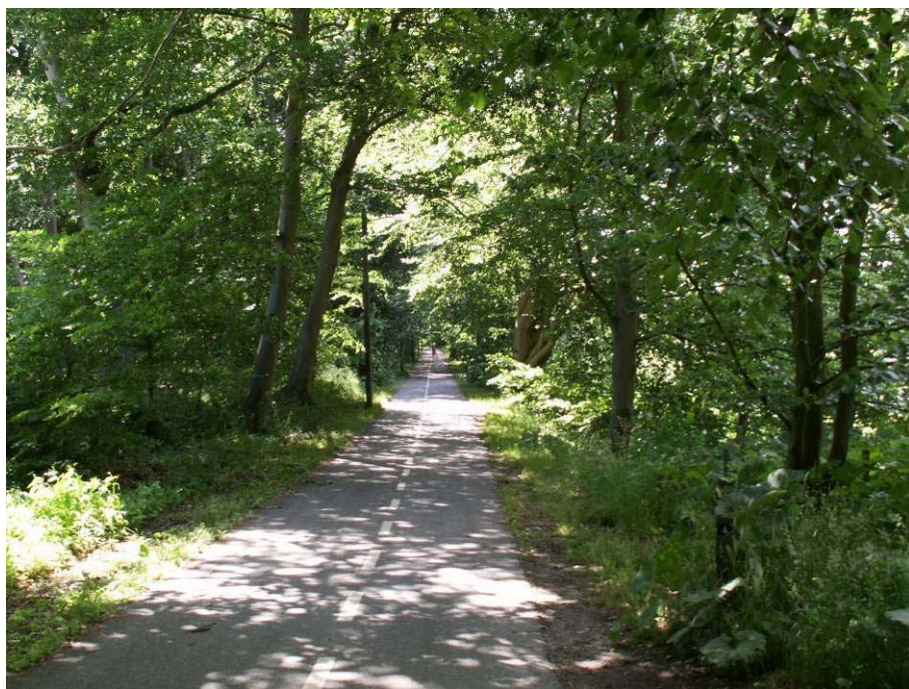
I 1722-29 opførtes et landsted med et storslået haveanlæg af J.C. Krieger. Landstedet og resterne af haveanlægget ligger i dag centralt i Frydenlund Frugtplantage.

Nordøst og sydvest for hovedbygningen ses fortsat en gennemgående akse, hvorom der har været et symmetrisk haveanlæg. Nordøst for hovedbygningen ses endnu et langt spejl bassin med skråninger i græs, og mod sydvest ses markante alléer og statuer, der har afgrænset haveanlægget

her. Landstedet er privatejet, og der er ikke offentlig adgang til bygninger eller selve parkanlægget.

Frydenlund Frugtplantage er på 36 ha, hvoraf ca. 20 ha er udlagt som frugtplantage. Der er 13 ha med æbler og 7 ha med pærer. En nyere allé fører op til slottet.

Området har en stor landskabelig oplevelsesværdi - ikke mindst når frugttræerne blomstrer eller står med modne frugter. Frydenlund har yderligere en stor rekreativ værdi, når plantagen i høstsæsonen er åben som pluk-selv plantage.

Billedtekst - Ind over Frydenlunds jorder løber den rekreative sti, Grisestien, som afgrænses af skov og af levende hegn.

Rumlige og visuelle forhold

Visuelt afgrænser Trørød Skov mod nord, og resten af plantagen afgrænses af markante meterhøje velklippede bøgehække. Dette giver en markante afgrænsning af hele kulturmiljøet.

Vest for bygningskomplekset midt gennem kulturmiljøet løber Grisestien, som er en cykel- og gangsti i et nedlagt jernbanetracé. Grisestien løber gennem et bælte af træer og buske, som opdeler kulturmiljøet rumligt i to dele.

Udsigter og visuelle sammenhænge

Fra alléen er der en betagende udsigt ud over den store plantage, hvor træerne står på snorlige rækker, og for enden af alléen ses de gule bygninger.

Billedtekst - Landstedet er i hele sin grundform et barokanlæg. Den nyere lindeallé viser, at det er et træ, der man er bevidt om.

Billedtekst - Smukt ser det ud, når æblerne er modne. Her Ingrid Marie i begyndelsen af oktober.

Kulturhistoriske hovedtræk

Billedtekst - Historisk kort. Produceret i perioden 1842-1899. KMS

Billedtekst - Fra Krigers barokanlæg fra 1729 findes stadig porthusene og selve porten til landstedet bevaret.

Hovedtræk

Et jordstykke med en kobbermølle øst for Trørød landsby blev overtaget af kongen i 1683 og inddraget i jagtterrænet nord for Jægersborg Hegn. Kobbermøllen blev til en jagthytte, der nogle år senere blev bortforpagtet til overjægmester Conrad greve af Reventlow.

Greven kaldte stedet for Freudenlund – på dansk "Frydenlund". Ved giftermål og arv overtog Frederik 4. Frydenlund, hvorefter han lod hofbygmesteren J. C. Krieger opføre den ottekantede bygning,

der alment kendes under dette navn, og som stod færdig i 1729. Endnu et lystslot opførtes i 1770-71 – men med begivenhederne i 1772, hvor Struensees og Chr. 7's dronning Caroline Mathildes romancer blev forpurret, forsvandt de hidtidige bygninger. I 1790'erne fik hovedbygningen den form den har i dag, mens sidefløjene stammer fra 1720'erne. Hovedbygningen blev restaureret i 1907-08 (ved Carl Brummer og Mørk-Hansen). Den omfattende omgivende park blev anvendt til bl.a. frugtavl.

Af Kriegers bygninger findes stadig porthusene, der afgrænser pladsen nord for hovedbygningen.

Det lykkedes ejeren af stedet, Haldor Topsøe, i 1960'erne at frigøre en del af arealet mellem Frydenlunds Allé og Kystbanen til anlæg af et forskningscenter. Det omfattende anlæg er meget diskret tilpasset de grønne omgivelser. Siden omkring 2000 har Microsoft haft dansk hovedsæde her. Dette område indgår ikke i kulturmiljøet.

Arkitektoniske hovedtræk

*Billedtekst - Bevaringsværdige arkitektoniske sammenhænge. Den højrrøde farve angiver **Dominerende bygninger**. Den lyserøde angiver **Bebyggelsesmønster**. De blå vinkler og pile angiver **Udsigt og Sigtelinjer**.*

Hovedtræk

Landstedet Frydenlund fremstår i sin grundform som et barokanlæg, men har gennemgået forskellige ombygninger frem til starten af 1900-tallet. Hovedbygningen er især markant set fra haven mod syd, hvor et markant tårnliggende midterparti med kobberklædt kuppel skyder sig ud fra bygningskroppen. Anlægget mod nord er i lige så høj grad båret af sidefløjene og det markante landskabsanlæg, som omfatter et stærkt bearbejdet terræn med et langstrakt bassin som omdrejningspunkt.

Bag selve anlægget ligger en række mere ydmyge funktionsbygninger og yderligere beboelse. Hovedparten er holdt i samme gule farve og stil som hovedbygningen, mens en nationalromantisk villa skiller sig ud med sit røde murværk.

Ved ankomsten mødes man af to enkle, gule portbygninger bag indgangens markerede søjler.

Samlet fremstår anlægget i sine hovedtræk særdeles harmonisk, og formen fra starten af 1900-tallet meget velbevaret.

Sårbarhed og anbefalinger

Billedtekst - Kulturmiljøet er velafgrænset af høje velklippede løvhække. Hækken står i ejendomsskellet mod syd og vest - en mange hundrede meter lang strækning.

Sårbarhed

Kulturmiljøet er sårbart over for indgreb, der udvikler eller spoler grundstrukturen i både bygninger, haveanlæg og landområde, som er udpræget barok. Haven med bl.a. bassin og træerækker er symmetrisk anlagt omkring midteraksen fra hovedbygningen. Mod de markante bygningskroppe fører den rette lindeallé.

Herudover er de karaktergivende og rumskabende elementer i form af skove, hække, alléer og hegn samt den markante tunneldal følsomme over for indgreb, der kan opløse rumdannelserne, sløre terrænformer og bryde helheden. Kulturmiljøet er også sårbart over for skovrejsning, bebyggelse og tekniske anlæg samt rydning eller manglende pleje af plantage, hække, skovbryn og alléer. Udsigtskilerne fra Grisestien er ligeledes følsomme over for tilgroning.

Udpluk af planer og beskyttelse

- Hovedbygningen samt side- og indkørselsbygninger er fredet efter bestemmelserne i bygningsfredningsloven.
- Hele kulturmiljøet er omfattet af en fredning efter bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven.
- Den nordlige del af området er i regionplanen udpeget som område med landskabelige værdier.
- Den nordlige del af området er i regionplanen udpeget som område med kulturhistoriske værdier. Mod syd findes der et beskyttet sten- og jorddige.
- Hele kulturmiljøet er i regionplanen udpeget som friluftsområde og område, hvor skovrejsning er uønsket.

- Den sydvestlige del er i regionplanen udpeget som beskyttelsesområde for interesser der vedrører landskab og natur og kulturarv.

- Bassinet nord for hovedbygningen samt Kikha-
nerenden er omfattet af naturbeskyttelseslovens
bestemmelser om beskyttet natur og vandløb.

Anbefalinger

Bygninger og omgivelser er fredet men alligevel
må det anbefales at få sikret plejen af landskabet
fremover.

Grisestien fører gennem kulturmiljøet og i den
forbindelse bør det overvejes om der via en folder
eller et skilt skal formidles om ruten og om Fry-
denlund.